

підприємств України, а також дослідження умов зменшення загроз діяльності вітчизняних підприємств в умовах євроінтеграційних процесів. Система забезпечення економічної безпеки повинна бути готова до того, щоб максимально запобігати можливій невизначеності та ризикам діяльності, а також забезпечувати стратегічний розвиток бізнесу, в тому числі в умовах євроінтеграційних процесів та розширення ринків збуту в цілому.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про основи національної безпеки України». – Відомості Верховної Ради України. – 2003 – № 39. – Ст. 351.
2. Европейская интеграция: [учебн.]; под. ред. О. В. Буториной. – М.: Деловая литература, 2011. – 720 с.
3. Зубок М. І. Економічна безпека суб'єктів підприємництва: навчальний посібник / М. І. Зубок, В. С. Рубцов, С. М. Яременко, В. Г. Гусаров, Ю.В. Чернов. – К.: Промінь, 2012. – 226 с.
4. Козаченко Г. В. Економічна безпека підприємства: аналіз наявних визначень / Г. В. Козаченко, Т. М. Адаменко // Науковий Вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – 2015. – № 1(69). – С. 90-95.
5. Шевченко І. Особливості формування економічної безпеки підприємства / І. Шевченко // Наука молода. – 2010. – № 10. – С. 178-181.

Проценко К.В.

студентка,

Науковий керівник: Пікуліна Н.Ю.

доцент,

Університет митної справи та фінансів

СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА ЯК ПОКАЗНИК ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У період нестабільної економічної та політичної ситуації в Україні, а також за умов мінливого конкурентного середовища, діяльність підприємств супроводжується низкою проблем та загроз. Тому, сьогодні набуває важливого значення рівень соціальної безпеки підприємства, яка має безпосередній вплив на ефективність його функціонування, що зумовлює актуальність теми дослідження.

На сьогоднішній день, проблема соціальної безпеки має першочергове значення на загальнодержавному рівні. Проте, слід пам'ятати про те, що причини таких проблем знаходяться на мікрорівні. Так, соціальна безпека на підприємстві полягає у підтримці належного рівня соціальної взаємодії між працівниками у колективі та керівництвом, а також у забезпеченні працівникам задовільних умов праці й відпочинку та належного рівня доходів.

Соціальну безпеку підприємства слід розглядати з точки зору двох аспектів. По – перше, вона дійсно пов'язана із забезпеченням належного рівня плати праці персоналу підприємства, який дозволяє задовольняти їх матеріальні та духовні потреби. Через низький рівень доходів підприємство ризикує втратити найбільш мобільну частину свого інтелектуального

капіталу – освічених працівників, здатних розробляти інноваційні винаходи, генерувати нові ідеї та ін. Але, разом з тим, соціальна безпека передбачає задоволення соціальних потреб персоналу, до яких можна віднести такі: можливість використання знань, вмінь і навичок; підвищення кваліфікації, отримання освіти, перепідготовку; створення безпечних умов праці; забезпечення впевненості у майбутньому, гарантії зайнятості, стабільності; можливість кар'єрного росту; забезпечення участі в управлінні; покращення відносин з керівництвом, з колегами, з підлеглими; можливість для самореалізації та творчості [3, с. 70].

Доречно наголосити, що дослідження та підтримка рівня соціальної безпеки повинна здійснюватись з метою забезпечення стійкої діяльності підприємства, мінімізації втрат і збереження контролю над його власністю, а також для забезпечення задоволення матеріальних і нематеріальних потреб працівників та реалізації інтересів підприємства [1, с. 15].

Для всебічного аналізу соціальної безпеки підприємства доцільно виділити ряд параметрів, що її характеризують: середня заробітна плата одного середньооблікового працівника; чисельність працівників, заробітна плата яких нижча від прожиткового мінімуму; розмір мінімальної заробітної плати; заборгованість із заробітної плати; питома вага заробітної плати в ціні продукції (робіт, послуг); динаміка чисельності персоналу; тривалість робочого тижня; витрати сім'ї працівника на харчування та інші.

Аналіз сучасних теоретико-концептуальних підходів до поняття «соціальна безпека» дає змогу зауважити, що існують проблеми, які утруднюють методику оцінки та аналізу її стану і потребують першочергового вирішення на рівні суб'єкта господарювання. Отже, основними проблемами оцінки та аналізу соціальної безпеки є відсутність:

- єдиного концептуального підходу та напрямків дослідження;
- єдиної комплексної системи показників оцінки;
- характеристик та параметрів її оцінки на рівні суб'єкта господарювання.

Зміцнення соціальної безпеки на мікрорівні можливе за рахунок впровадження ефективних заходів для вдосконалення соціального розвитку та захисту персоналу підприємства, через забезпечення гармонійного і всебічного підвищення якості життя персоналу підприємства та умов трудової діяльності. Виходячи із вищезазначеного, пропонуються головні напрямки вдосконалення соціальної безпеки підприємства: наближення рівня оплати праці до рівня розвинутих країн; залучення робітників до управлінських функцій; підвищення кваліфікації працівників; зацікавленість адміністрації підприємства в працевлаштуванні безробітних; розвиток соціальної інфраструктури підприємства; підвищення матеріальної відповідальності працівників за результати своєї праці [2, с. 132].

Таким чином, соціальна безпека – є одним з головних показників результативності діяльності підприємства, рушійною силою якої є людина, яка може як стимулювати конкурентоспроможність підприємства, так і бути джерелом загрози для його діяльності. Саме тому, керівництво кожної окремої структури повинно вживати заходи щодо задоволення інтересів персоналу, забезпечуючи його соціальну безпеку, та розвитку людського потенціалу

суспільства з метою підвищення рівня соціального захисту та якості життя населення України.

Список використаної літератури:

1. Антонюк П.П. Проблеми та напрями аналізу соціальної безпеки підприємства / П.П. Антонюк // Економічний аналіз. – 2013. – Т. 12(3). – С. 13-17. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/escan_2013_12\(3\)_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/escan_2013_12(3)_4)
2. Антонюк П.П. Ключові аспекти дослідження соціальної безпеки промислових підприємств / П.П. Антонюк, Н.С. Купчинська // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2013. – № 3, т. 1. – С. 130-134.
3. Лугова В.М., Голубева Т.В. Соціальна безпека як ключова підсистема безпеки підприємства // Бізнес Інформ. – 2011. – № 10. – С. 69-72.

Соколова Н.М.

*кандидат економічних наук, доцент,
Національний транспортний університет*

Гудима І.В.

*аспірант, молодший науковий співробітник,
ДП «ДерждорНДІ»*

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕОРІЇ РЕАЛЬНИХ ОПЦІОНІВ В ЕКОНОМІЧНІЙ ОЦІНЦІ ДОСЛІДЖЕНЬ І РОЗРОБКИ НОВИХ МАТЕРІАЛІВ

Нові матеріали в автодорожньому будівництві сприяють підвищенню якості, довговічності і надійності покриттів доріг, проте їх дослідження, розробка і впровадження (ДРВ) здійснюється в умовах значного впливу ризику і невизначеності. В економічній і фінансовій ефективності ДРВ в дорожній галузі, перш за все, зацікавлені підприємства, які виконують будівництво, ремонт і експлуатаційне утримання доріг, щоб забезпечити зростаючі вимоги користувачів до споживчих якостей доріг. Витрати на ДРВ повинні бути економічно обґрунтовані і, в кінці кінців, принести підприємству певний дохід.

Процес ДРВ є іноваційним і складається з декількох фаз, параметри яких природньо являють собою складний динамічний випадковий, але керований, процес, і можуть змінюватись у часі. Необхідну можливість керування цим процесом можна визначити як управлінську гнучкість. Проте, на сьогодні, ще недостатньо розроблені теоретичні і практичні аспекти оцінки іноваційних проектів, зокрема проектів створення якісних дорожньо-будівельних матеріалів, для яких кількісне визначення величини грошових потоків у фінансовому плануванні проектів можливо лише з високим ступенем похибки, спричиненою комплексним характером проекту і невизначеністю в процесі його виконання.

В процесі планування ДРВ потрібно оцінити фінансову ефективність цього іноваційного проекту. Застосування традиційного методу дисконтованого грошового потоку, на основі якого розраховується показник чистої теперішньої вартості не враховує управлінську гнучкість, яка, при виконанні певних умов,